

Prof. habil. dr. Stasio Šinkūno 70 gyvenimo, pedagoginio darbo ir mokslo veiklos metų

Prof. habil. dr. Stasys Šinkūnas (antras iš kairės) su kolegomis. Asmeninio archyvo nuotr.

1966 m. Stasys Šinkūnas baigė Kauno politechnikumą, įgijo kelių statybinių mašinų ir įrengimų specialybę, dirbo Švenčionių autokelių valdyboje meistras, o 1967 m. įstojo į Kauno politechnikos instituto (KPI, dabar – Kauno technologijos universitetas) Mechanikos fakulteto Pramonės šiluminės energetikos specialybę. Jau 1968 m. kaip aktyvus studentų mokslinio darbo entuziastas buvo išrinktas į KPI studentų mokslinės draugijos (SMD) Centrinę tarybą (vėliau tapo pirmininku).

1970 m. su KPI studentų statybinio būriu lankėsi Vengrijos Liaudies Respublikoje. 1971 m. gegužės 10–14 d. kartu su kitais KPI delegacijos nariais dalyvavo Sovietų Sąjungos Visasąjunginėje liaudies ūkio pasiekimų parodoje, buvo pakviestas į priėmimą pas sąjunginio Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministrą, svečiavosi Maskvos inžinerinės fizikos institute (MIFI). 1971 m. Lietuvai atstovavo I Sovietų Sąjungos Visasąjunginiame studentų sąskrydyje. 1971 m. lapkričio 20 d. jam buvo paskirta mokslo pirmūno stipendija. Apdovanotas medaliu „Už šaunų darbą“, Lietuvos profsąjungų Centro tarybos garbės raštu, Lietuvos aukštojo ir

specialiojo vidurinio mokslo ministro pagyrimo raštu ir diplomais už mokslinius darbus, KPI rektorius garbės raštu.

1972 m. birželio 21 d. baigė KPI, įgijo inžinieriaus-mechaniko diplomą su pagyrimu, ir buvo paskirtas į KPI Šilumos energetikos katedrą, dirbo asistentu.

1974 m. gruodžio 31 d. įstojo į šiluminės energetikos specialybės aspirantūrą (vadovas prof. G. Gimbutis), KPI MTS „Politechnika“ ėjo jaunesniojo mokslinio bendradarbio pareigas, kartu derino ir pedagoginį darbą su studentais.

1974 ir 1976 m. kaip studentų statybinio būrio vadas triūsė Lenkijos ir Čekoslovakijos statybų objektuose.

1977 m., baigęs aspirantūrą, grįžo į minėtą katedrą. 1980 m. kovo 1 – gegužės 1 d. stažavosi Lietuvos MA Fizikinių-techninių energetinių problemų institute.

Nuo 1973 iki 1981 m. parengė (su bendraautorium) 9 mokslinius straipsnius. Vedė oro kondicionavimo, šildymo ir vėdinimo, šilumos perdavimo, termodinamikos, energetikos ekonomikos

specialybių pratybas, techninės termodinamikos, oro kondicionavimo ir šilumos perdavimo laboratorinius darbus, vadovavo gamybinėms praktikioms, diplominiams darbams.

1985 m. kovo 15 – birželio 15 d. buvo komandiruotas į Maskvos energetikos instituto kvalifikacijos tobulinimo fakultetą.

Sulaukęs beveik 40-ties metų, 1986 m. lapkritį, pirmą valandą nakties buvo iškvieštas medicininei patikrai ir nugabentas į Baltijos šalių civilinės gynybos pulką Rygoje, iš ten traukiniu į Černobylio avarijos likvidavimo grupės dislokavimo vietą. Jau pirmosiomis lapkričio dienomis jam teko Pripetės mieste šalinti viršutinius žemės sluoksnius, smulkią augmeniją, iš namų ir mokyklų nešti baldus, įvairią įrangą. Jokių apsaugos priemonių, išskyrus kvėpavimo kaukę, nebuvo. Teko dirbti visą dieną su nedidelėmis pertraukomis. Šie darbai tęsėsi visą gruodį, vėliau buvo leista grįžti į Lietuvą.

1986 m. gruodžio 31 d. išrinktas KPI Šiluminės energetikos katedros vyr. dėstytoju.

1992 m. apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją tema – „Trintis ir šilumos atidavimas vertikalių plėvelinių šilumokaičių pradiniame ruože“ (daktaro vardas nostrifikuotas 1993 04 29) ir pradėjo eiti vyr. asistento pareigas.

Mokslinės veiklos kryptis – hidrodinamikos ir šilumos mainų skysčių tekėjimas ant paviršių gravitacine plėvele. Tuo metu buvo paskelbęs (su bendraautoriais) 34 mokslinius darbus ir gavęs autorinį išradimo liudijimą.

1994 m. lapkričio 23 d. Kauno technologijos universiteto senatas suteikė docento pedagoginį vardą technikos mokslų srityje. S. Šinkūnas buvo mokslų grupės „Dvifazių srautų termohidromechanika“ narys. Skaitė šiluminės technikos, termodinamikos ir termofikacijos paskaitas bakalaurantams ir oro kondicionavimą – magistrantams.

1994 m. stažavosi Mančesterio (D. Britanija) universiteto Mokslo ir technologijų institute šiluminių procesų integravimo ir optimizavimo *Pinch technology* srityje. Vėliau parengė ir doktorantams vedė modulį „Šiluminių procesų integravimas“.

2000 m. dalyvavo bendruose Baltijos ir Skandinavijos šalių bei Lenkijos projektuose apie efektyvų energijos panaudojimą ir biomasės deginimą. Šiais klausimais pranešimus skaitė Talino technikos universitete (Estija) ir Norvegijos mokslų ir technologijų universiteto (NTNU) Energetinių technologijų institute (IFE) Trondheime.

2001 m. rugpjūčio 30 d. apgynė habilitacinį darbą tema „Termohidromechaniniai pernešimo procesai gravitacinės skysčio plėvelės sistemose“, jam suteiktas technologijos mokslų srities habilituoto daktaro laipsnis.

Dalyvavo mokslo programos „Branduolio ir termoenergetinės technologijos“ mokslo darbų krypties „Impulso ir šilumos pernešimas gravitaciniuose šilumos srautuose“ darbuose.

Nuo 2002 m. KTU Šilumos ir atomo energetikos katedros profesorius.

2002 m. stažavosi Ročesterio (JAV) technologijos institute (RIT) kuro elementų sudedamųjų dalių ir sistemų srityje, paskelbė 166 mokslinius straipsnius, iš jų 62 prestižiniuose leidiniuose. Magistrantams parengė ir vedė modulius: „Vandenilio energetika ir kuro elementai“ ir „Modulinės termojėgainės“.

Už mokslinių darbų ciklą „Impulso, šilumos ir masės pernešimo procesai termotechnologiniuose įrenginiuose“ (kartu su bendraautoriais prof. G. Miliausku ir prof. J. Gyliu) 2002 m. įvertintas Lietuvos mokslo valstybine premija.

2004 m. sausio 21 d. suteiktas technologijos mokslų profesoriaus pedagoginis vardas.

2004–2013 m. dirbo KTU Šilumos ir atomo energetikos katedros vedėju. Ilgą laiką buvo KTU ir LEI energetikos ir termoinžinerijos (06T) doktorantūros komiteto nariu. Per pastaruosius dešimtmečius mokslinius tyrimus pristatė daugelyje pasaulio šalių vykstančiose konferencijose, taip pat ir Brazilijoje, Kinijoje, Japonijoje, JAV, buvo ir yra įvairių tarptautinių konferencijų organizacinių komitetų narys.

Kartu su bendraautoriais išleido: „Aiškinamąjį šiluminės ir branduolinės technikos terminų žodyną“, 2004; „Centralizuoto šilumos tiekimo žinyną“, 1998; vadovėlį „Chemijos inžinerija. Kn. 2“, 2007; nemažai mokomųjų knygų ir kitų leidinių. Recenzavo monografijas, mokymo leidinius.

Nuo 1995 m. buvo Lietuvos šiluminės technikos inžinierių asociacijos narys, o nuo 2000 m. – šios asociacijos prezidentas.

Garbingo jubiliejaus proga linkime geros sveikatos, tolesnės mokslinės ir kūrybinės sėkmės, aktyvios veiklos KTU emeritų klube.

Doc. dr. Egidijus PUIDA,
KTU Šilumos ir atomo energetikos katedros vedėjas,
doc. dr. Aleksandras GLUOSNIS,
1958 m. šios specialybės absolventas, KTU emeritas